

2. Ekonomická aktivita seniorů

Nezastupitelný zdroj informací z oblasti ekonomické aktivity seniorů poskytuje Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Pro potřeby sčítání byly za **ekonomicky aktivní** vymezeny všechny osoby představující pracovní sílu, tj. zaměstnaní (pracující) a nezaměstnaní. Mezi zaměstnané patří všechny osoby ve věku 15 a více let, které v rozhodný okamžik sčítání byly v placeném zaměstnání jako zaměstnanci, patřily mezi sebezaměstnané (zaměstnavatelé, samostatně činní, členové produkčních družstev) nebo pomáhající členy rodiny. Zahrnuti jsou rovněž pracující důchodci, pracující studenti a učni a ženy na mateřské dovolené (28 resp. 37 týdnů). Pro zařazení osob byl rozhodující stav k rozhodnému okamžiku sčítání – jejich formální vazba k zaměstnání bez ohledu na délku pracovního úvazku, charakter pracovní aktivity (trvalý, dočasný) nebo druh pracovního poměru, dohody či smlouvy. Nezaměstnané jsou všechny osoby ve věku 15 a více let, které byly v rozhodný okamžik sčítání bez práce, hledaly aktivně práci a byly připraveny k nástupu do práce. **Ekonomicky neaktivní** osoby jsou nepracující důchodci, ostatní nepracující osoby s vlastním zdrojem obživy, nepracující žáci, studenti a učni, osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby.

Zaměstnané (pracující) osoby uváděly své zaměstnání (konkrétní vykonávanou činnost), postavení v zaměstnání a odvětví ekonomické činnosti podle současného zaměstnání, nezaměstnaní podle posledního vykonávaného zaměstnání. Rozdíl mezi součtem za jednotlivé kategorie těchto ukazatelů a celkovým počtem ekonomicky aktivních představují kromě osob s nezjištěnými údaji také nezaměstnaní hledající první zaměstnání, kteří tyto údaje nevyplňovali.

Zaměstnavatelé jsou ekonomicky aktivní osoby, které zaměstnávají (nebo zaměstnávaly) jednu nebo více osob. Samostatně činní jsou osoby s podnikatelským oprávněním, které pracují na vlastní účet a nezaměstnávají v rámci svého podnikání žádné další osoby – zaměstnance. Zaměstnanci mají placená zaměstnanecká místa.

Jedním z cenných a aktuálních zdrojů informací o trhu práce je pravidelné zjišťování ČSÚ u respondentů bydlících v náhodně vybraných bytech s názvem Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS). Šetření poskytuje údaje o celkové zaměstnanosti a nezaměstnanosti a další údaje s touto problematikou související. Jsou přitom respektovány definice a obsahová náplň jednotlivých ukazatelů podle požadavků Eurostatu a doporučení Mezinárodní organizace práce (ILO). Výběrové šetření pracovních sil je kontinuální šetření, jehož výsledky jsou vyhodnocovány a publikovány ve čtvrtletní periodicitě. V České republice se provádí nepřetržitě od roku 1992 na celém území. V rámci šetření se zjišťuje aktuální struktura zaměstnanosti podle pohlaví, věku a kvalifikace, odvětví a charakteru zaměstnání dotazovaných respondentů. Dále jsou šetřeny údaje o podzaměstnanosti, souběhu zaměstnání a mobilitě pracovních sil. Šetření současně poskytuje informace o celkové nezaměstnanosti a jejím charakteru, o struktuře nezaměstnaných z hlediska sociálního, profesního, kvalifikačního, délky trvání nezaměstnanosti apod.

Ekonomický status vyjadřuje základní rozdělení obyvatelstva ve věku 15 a více let podle zařazení na trhu práce. Tato populace je členěna na **ekonomicky aktivní** obyvatelstvo, tj. zaměstnané a nezaměstnané, a obyvatelstvo **ekonomicky neaktivní**. Zaměstnaní jsou všechny osoby 15leté a starší, které během referenčního týdne příslušely mezi placené zaměstnané nebo zaměstnané ve vlastním podniku. Není přitom rozhodující, zda jejich pracovní aktivita měla trvalý, dočasný, sezónní či příležitostný charakter a zda měly jen jedno nebo více souběžných zaměstnání. Pro účely zjišťování je pojem práce interpretován jako práce alespoň po dobu 1 hodiny v referenčním týdnu. Mezi zaměstnané jsou zařazeny i osoby, které během referenčního období nebyly dočasně v práci a přitom měly vazbu ke svému zaměstnání. Za nezaměstnané se podle metodiky ILO považují všechny osoby 15leté a starší, které ve sledovaném období souběžně splňovaly následující tři podmínky: nebyly zaměstnané, hledaly aktivně práci a byly připraveny k nástupu do práce. Pokud osoby nesplňují alespoň jednu ze tří uvedených podmínek, jsou klasifikovány jako zaměstnané nebo ekonomicky neaktivní. Jedinou výjimkou jsou osoby, které práci nehledají, protože ji již našly, ale nástup je stanoven na pozdější dobu (nejpozději do 3 měsíců). Tyto osoby jsou podle definice Eurostatu zařazeny rovněž mezi nezaměstnané.

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo (osoby mimo pracovní sílu) tvoří všechny osoby, které během referenčního období nebyly zaměstnány a nejsou současně charakterizovány ani jako nezaměstnané, tj. nesplňují 3 základní podmínky nezaměstnanosti definované ILO. Ekonomicky neaktivní populace je tvořena např. dětmi předškolního věku, osobami navštěvujícími různé vzdělávací instituce, nepracujícími starobními důchodci, dlouhodobě nemocnými nebo invalidními osobami apod. Patří sem i uchazeči o zaměstnání evidovaní na úřadu práce, ale neschopní nastoupit práci do 14 dnů. Do této skupiny dále patří i osoby na rodičovské dovolené, pokud nesplňují podmínky pro zařazení mezi zaměstnané či nezaměstnané. Mezi základní sledované ukazatele patří **míra ekonomické aktivity**, která vyjadřuje podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu všech osob starších 15 let.

Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku

Zatímco v krajské populaci byla podle výsledků SLDB 2011 polovina osob se zjištěnou ekonomickou aktivitou ekonomicky aktivní a polovina osob ekonomicky neaktivní, u obyvatel starších 60 let se vlivem postupného odchodu do důchodu uvedený poměr mění.

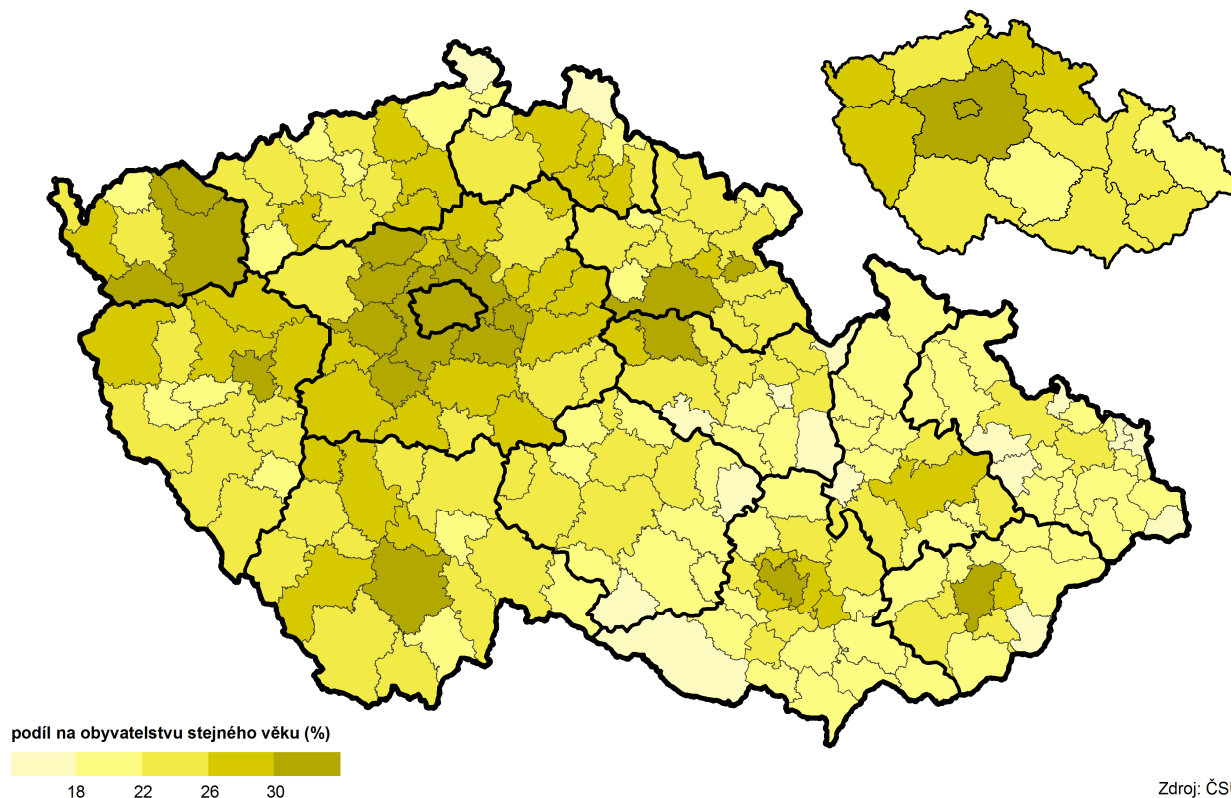
Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom		muži	ženy
				65–69	70 a více		
Počet obyvatel	628 427	45 140	101 647	33 677	67 970	40 623	61 024
v tom podle ekonomické aktivity:							
ekonomicky aktivní	303 992	10 509	4 117	2 622	1 495	2 578	1 539
v tom:							
zaměstnaní	268 013	9 790	4 117	2 622	1 495	2 578	1 539
z toho pracující důchodci	10 196	4 372	3 635	2 327	1 308	2 245	1 390
nezaměstnaní	35 979	719	x	x	x	x	x
ekonomicky neaktivní	300 693	33 343	95 612	29 980	65 632	36 749	58 863
nepracující důchodci	147 179	33 170	95 461	29 936	65 525	36 697	58 764
ostatní s vlastním zdrojem obživy	10 928	122	94	31	63	40	54
nezjištěno	23 742	1 288	1 918	1 075	843	1 296	622

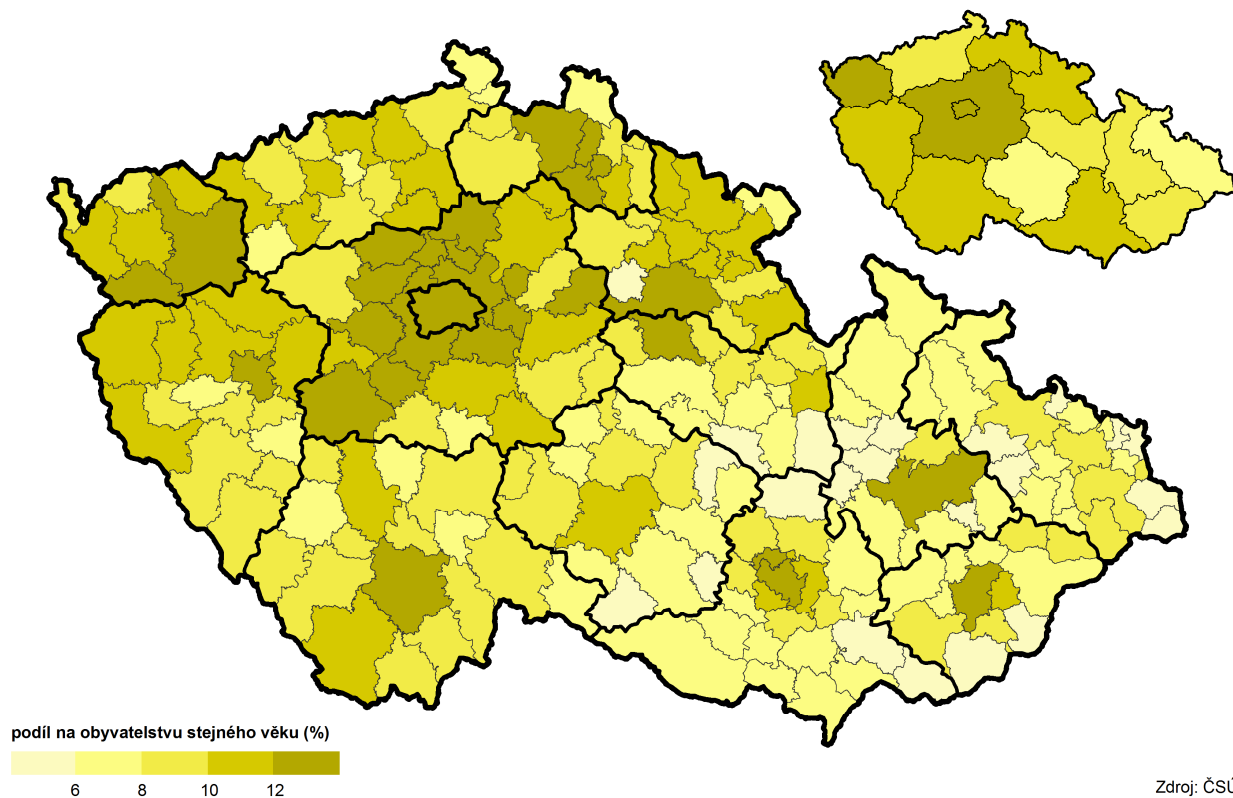
U osob ve věku 60–64 let bylo ekonomicky aktivních 24,0 %, u osob ve věku 65–69 let 8,0 % a u osob starších 70 let 2,2 %. Ve věkové skupině 60–64 let, která představuje obvyklý přechod mezi produkčním a postprodukčním věkem, převažovali pracující nad pracujícími důchodci. Jestliže ve věku 60–64 let zaujímali pracující důchodci 44,7 % ze všech pracujících, v následující pětileté skupině 65–69 let se jejich podíl zdvojnásobil na 88,7 %.

Zaměstnanost seniorů ve věku 60–64 let podle SO ORP a kraje podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

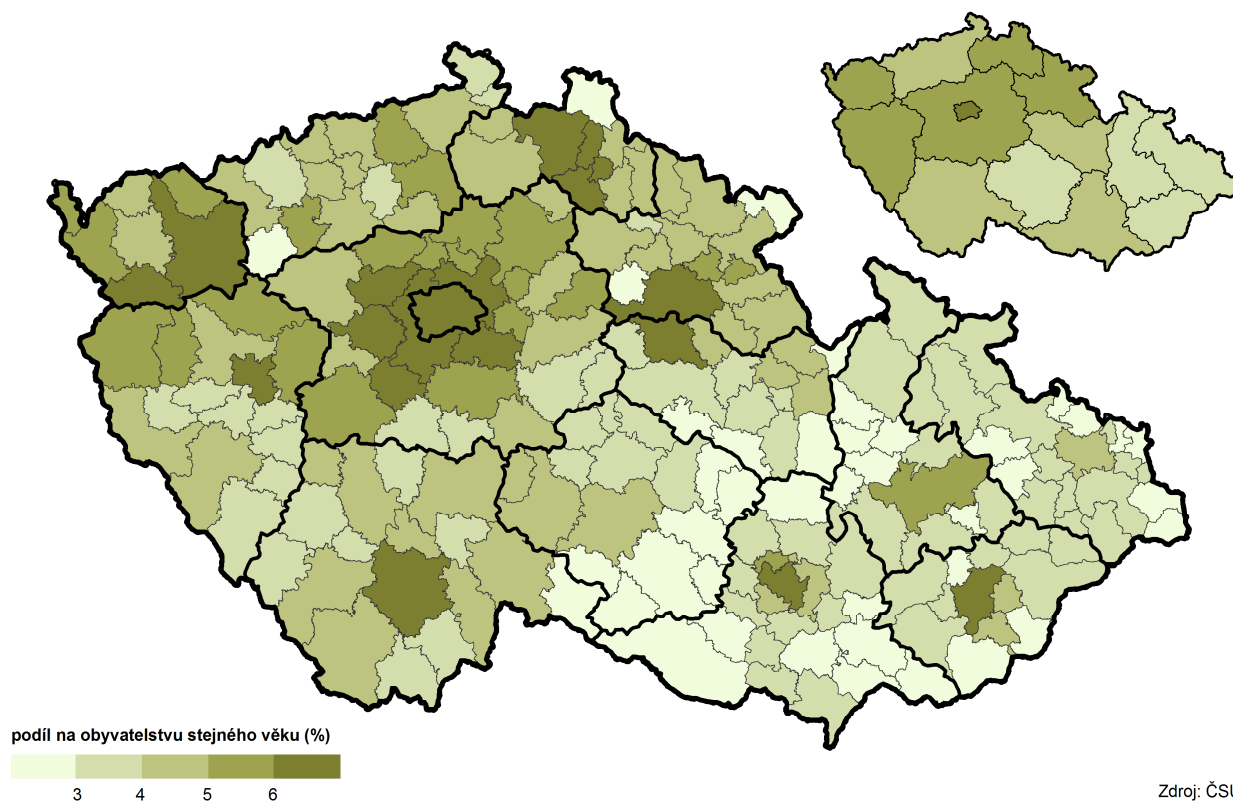

Zdroj: ČSÚ

Zaměstnanost seniorů ve věku 65–69 let podle SO ORP a krajů
podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Pracující důchodci ve věku 65 a více let podle SO ORP a krajů
podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

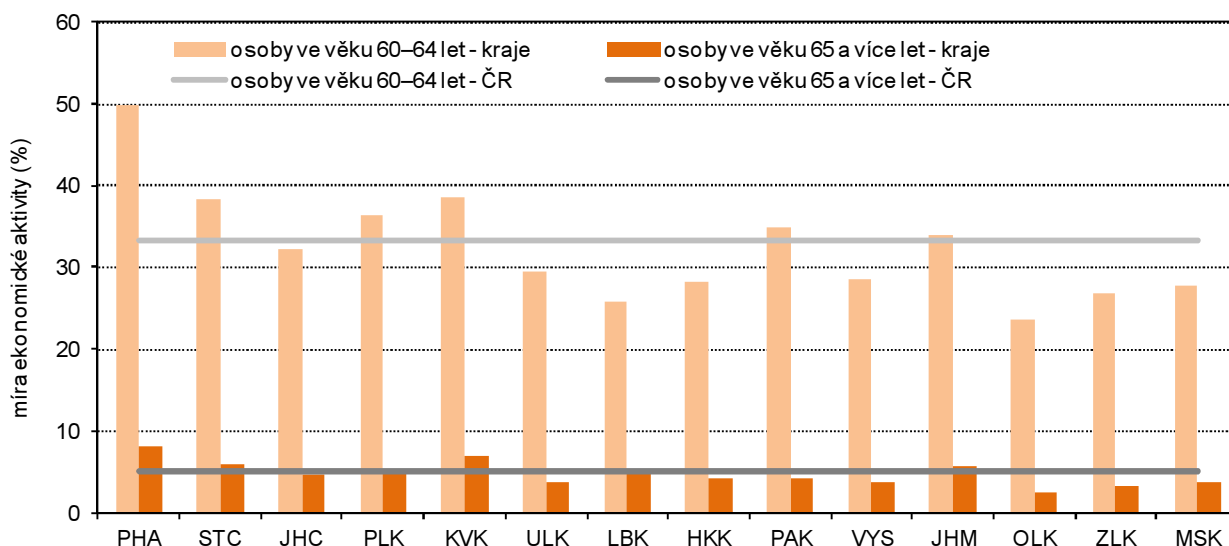
Mezi důchodci ve věku 60–64 let pracovalo 13,3 % mužů, mezi důchodkyněmi stejného věku pracovalo 10,5 % žen. V obou případech se jednalo o třetí nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání. V rámci kraje charakterizoval zvýšený podíl pracujících důchodců i důchodkyň ve věku 60–64 let zejména správní obvod ORP Olomouc, v případě mužů dále SO ORP Hranice a v případě žen SO ORP Šternberk. Snížená pracovní aktivita byla typická i pro krajskou populaci důchodců ve věku 65 a více let. Také v tomto ukazateli zaujal Olomoucký kraj 11. místo, a to před krajem Moravskoslezským a Krajem Vysočina. Podíl pracujících důchodců na všech důchodcích činil v této věkové kategorii 5,8 % a v porovnání s celorepublikovým průměrem zaostal o 2,4 procentního bodu. Analogicky byla charakterizována krajská populace pracujících důchodkyň starších 65 let. Jejich podíl na všech důchodkyních stejného věku dosáhl 2,3 procentního bodu, tj. o 1,3 procentního bodu nižší úroveň než hodnota národního průměru.

Nižší ekonomickou aktivitu seniorů v Olomouckém kraji stvrdily i zjištěné výsledky z Výběrového šetření pracovních sil z roku 2014. Na celkové pracovní síle v kraji se osoby ve věku 60 a více let podílely pouze z 4,3 %, což byl suverénně nejvyšší podíl mezi všemi kraji ČR. V porovnání s celorepublikovým průměrem zaostal uvedený podíl o 2 procentní body a oproti nejvyššímu podílu sledovanému v hl. m. Praze byl méně než poloviční. Míra ekonomické aktivity mužů ve věku 60–64 let činila 38,6 %. Spolu se Zlínským krajem se jednalo o druhou nejvyšší hodnotu v mezikrajském srovnání, a to hned po kraji Královéhradeckém. Analogické pořadí a druhá nejvyšší míra ekonomické aktivity charakterizovala i ženy v Olomouckém kraji stejného věku. Jejich míra ekonomické aktivity v úrovni 9,9 % nedosáhla ani poloviny národního průměru. Vůbec nejvyšší míra ekonomické aktivity byla sledována u mužů (3,3 %) i žen (1,8 %) Olomouckého kraje ve věku 65 a více let. Většinu dospělých ekonomicky neaktivních osob (tj. bez dětí do 15 let) tvořily osoby starší 60 let (61,7 %). Podle výsledků VŠPS 2014 se jednalo o šestý nejvyšší podíl mezi 14 kraji ČR, který odpovídal průměrnému podílu za celou republiku (61,7 %).

V rámci ad-hoc modulu VŠPS 2012 se mimo jiné zjišťoval úmysl a důvod pracovat u osob ve věku 50–69 let i po dosažení věku odchodu do starobního důchodu. V Olomouckém kraji byl tento úmysl zjištěn u 30,1 % osob a byl o 11,5 procentního bodu pod průměrem ČR (41,6 %). Podle obecného zjištění bylo převažujícím důvodem finanční hledisko. S rostoucí hustotou osídlení a úrovní vzdělání byl zájem o prodloužení pracovní kariéry vyšší. Podíl pracujících starobních důchodců do 69 let činil dle tohoto modulu 6,0 % a byl nejvyšší mezi všemi kraji ČR. Mezi pracujícími starobními důchodci obvykle převažovali lidé vysokoškolského vzdělání ve vysoce kvalifikovaných profesích.

Míra ekonomické aktivity v krajích a v ČR podle věku v roce 2014

Zdroj: ČSÚ

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

S klesající ekonomickou aktivitou se s rostoucím věkem zvyšuje podíl nepracujících důchodců. Ačkoliv podle výsledků SLDB 2011 tvořili nepracující důchodci čtvrtinu krajské populace se zjištěnou ekonomickou aktivitou, ve věku do 59 let bylo jejich zastoupení logicky minimální. Ve věkové skupině 60–64 let činil podíl nepracujících důchodců 75,6 %, ve věkové skupině 65–69 let již 91,8 %. Mezi osobami staršími 65 let tvořili

nepracující důchodci majoritní většinu 95,7 %. Z celkového počtu 99 729 osob starších 65 let se zjištěnou ekonomickou aktivitou bylo zaměstnáno 4 117 osob, z toho 2 578 mužů a 1 539 žen. Vzájemný poměr mezi zaměstnanými muži a ženami díky tomu dosáhl 3:2 a byl zrcadlově obrácený genderovému rozložení krajské populace starší 65 let. Vyšší zastoupení zaměstnaných mužů oproti ženám je ve vyšším věku ovlivněn pozdějším odchodem mužů do důchodu, který je v souladu s platnou právní úpravou.

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, pohlaví a věku

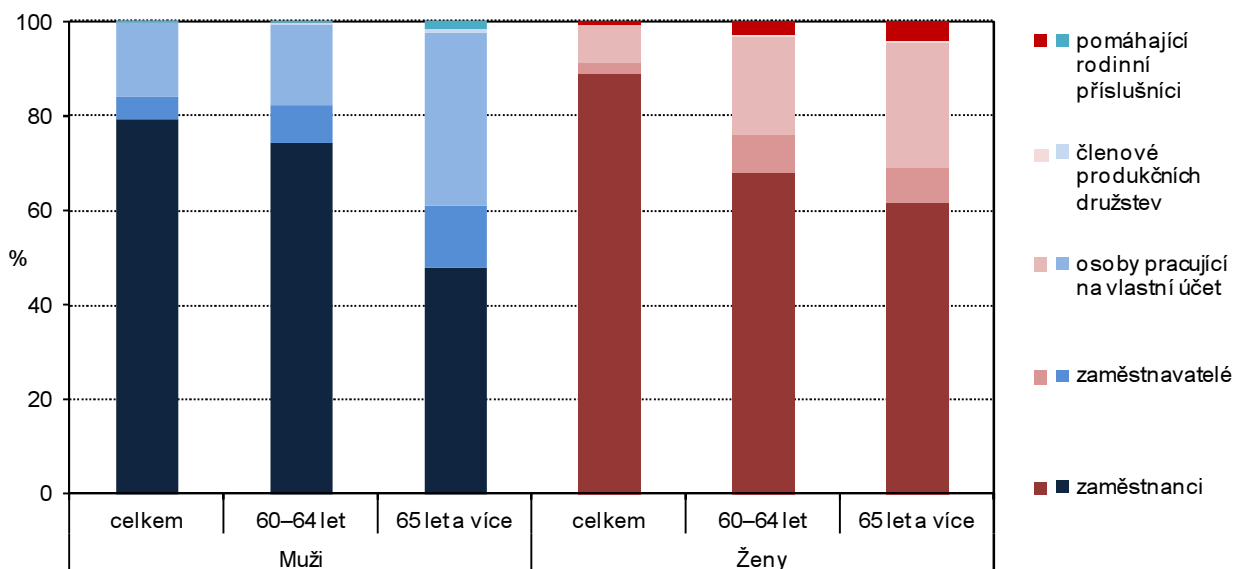
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom		muži	ženy
				65–69	70 a více		
Zaměstnaní celkem	268 013	9 790	4 117	2 622	1 495	2 578	1 539
v tom (%):							
zaměstnanci	79,9	66,1	41,9	44,1	38,0	39,5	45,9
zaměstnavatelé	3,3	7,3	9,1	10,1	7,3	11,1	5,7
osoby pracující na vlastní účet	11,6	16,5	26,2	27,0	24,7	30,2	19,5
členové produkčních družstev	0,1	0,3	0,4	0,3	0,6	0,5	0,3
pomáhající rodinní příslušníci	0,4	1,0	2,1	2,0	2,3	1,4	3,2
nezjištěno	4,6	8,9	20,3	16,4	27,1	17,3	25,4

Bez vlivu nezjištěných výsledků pracovalo podle výsledků SLDB 2011 přes osm desetin zaměstnaných v Olomouckém kraji v pozici zaměstnance. Toto dominantní zastoupení zaměstnanců mezi zaměstnanými u vyšších věkových skupin sláblo. U osob ve věku 60–64 let klesl podíl zaměstnanců pod tři čtvrtiny, u vyšších věkových skupin jen mírně přesáhl padesátiprocentní hranici. Kromě vysokého podílu nezjištěného postavení v zaměstnání u starších osob ovlivnil klesající zastoupení zaměstnanců mezi zaměstnanými skokový odchod těchto osob do důchodu. Prudký pokles počtu zaměstnanců byl doprovázen o poznání mírnějším úbytkem počtu osob pracujících na vlastní účet, resp. zaměstnavatelů. Díky tomu jejich význam mezi zaměstnanými nad 60 let vzrostl. Zatímco mezi všemi zaměstnanými činil podíl osob pracujících na vlastní účet 11,6 %, mezi zaměstnanými ve věku 65 a více let 26,2 %.

Zaměstnaní v Olomouckém kraji podle pohlaví, věku a postavení v zaměstnání (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Profesní zaměření seniorů závisí na možnostech a schopnostech vykonávat specifické pracovní činnosti v pozdějším věku. I podle výsledků posledního sčítání je u starších osob zřejmá převaha povolání s důrazem na mentální a duševní vedomosti nad fyzicky náročnými profesemi. Oproti běžnému rozvrstvení všech zaměstnaných v Olomouckém kraji bylo u osob starších 65 let patrné výrazně nižší zastoupení pracujících v průmyslu, obchodu i stavebnictví. Podíl zaměstnaných v těchto třech pilířích domácí zaměstnanosti klesl na úkor podílu zaměstnaných v profesních, vědeckých a technických činnostech, ve vzdělávání a ve zdravotní a sociální péči. I přes odliv osob vyššího věku z průmyslu zaměstnával tento segment nejvíce osob starších 65 let, což jen podtrhuje klíčovou roli průmyslu pro domácí ekonomiku. U osob starších 65 let

je vyšší zaměstnanost v průmyslu charakteristická zejména pro muže. U žen převažuje ve stejné věkové skupině zaměstnanost ve zdravotní a sociální oblasti.

Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti, podle pohlaví a věku

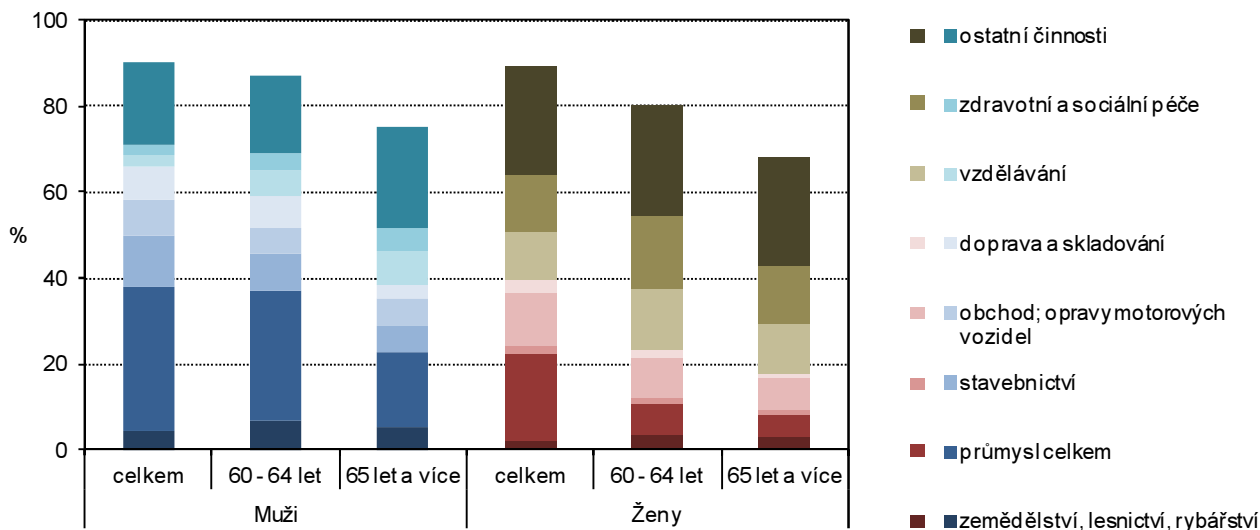
Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	268 013	9 790	4 117	147 130	6 921	2 578	120 883	2 869	1 539
z toho (%):									
zemědělství, lesnictví, rybářství	3,4	5,9	4,4	4,4	6,8	5,2	2,3	3,8	3,1
průmysl celkem	27,5	23,6	12,9	33,5	30,4	17,6	20,2	7,2	4,9
stavebnictví	7,3	6,4	4,3	12,0	8,6	6,1	1,6	1,3	1,4
obchod; opravy motorových vozidel	10,0	6,9	6,8	8,1	5,9	6,4	12,3	9,3	7,6
profesní, vědecké a technické činnosti	2,9	4,2	7,2	2,5	3,5	8,0	3,3	5,7	5,7
vzdělávání	6,5	8,3	9,1	2,7	5,9	7,7	11,0	14,2	11,3
zdravotní a sociální péče	7,2	7,8	8,6	2,4	4,0	5,4	13,1	16,9	14,0
jiné činnosti	4,4	5,8	7,6	3,0	4,8	6,5	6,1	8,2	9,3
nezjištěno	10,2	15,0	27,4	9,8	13,0	24,7	10,6	19,7	31,8

Muži ve věku 60–64 let byli nejčastěji zaměstnaní v průmyslu (30,4 %), který byl s výrazným odstupem následován stavebnictvím (8,6 %) a zemědělstvím, lesnictvím a rybářstvím (6,8 %). Zaměstnaní muži ve věkové kategorii 65+ pracovali zejména v průmyslu (17,6 %), v profesních, vědeckých a technických činnostech (8,0 %) a ve vzdělávání (7,7 %). Zaměstnané ženy ve věku 60–64 let působily nejvíce v odvětví zdravotní a sociální péče (16,9 %), vzdělávání (14,2 %) a obchodu (9,3 %). Stejně oblasti, avšak s nižším podílem, charakterizovaly zaměstnané ženy starší 65 let. V odvětví zdravotní a sociální péče působilo 14,0 % žen, ve vzdělávání 11,3 % žen a v obchodu 7,6 % žen. I tato dílčí statistika byla při sčítání v roce 2011 zatížena vyšším podílem nezjištěných výsledků s tím, že s rostoucím věkem podíl nezjištěných údajů roste.

Zaměstnaní v Olomouckém kraji podle pohlaví, věku a odvětví ekonomické činnosti

Zdroj: SLDB 2011

Zaměstnaní muži ve věku 60–64 let pracovali nejvíce jako řemeslníci a opraváři (20,3 %), techničtí a odborní pracovníci (16,3 %) a obsluha strojů a zařízení a montéři (16,2 %). Ve věku nad 65 let pracovali muži vedle specialistů (21,3 %) také na pozicích technických a odborných pracovníků (14,1 %) a pracovníků ve službách a prodeji (9,9 %). Zaměstnané ženy ve věku 60–64 let působily nejčastěji jako specialistky (26,1 %), technické a odborné pracovnice (19,0 %) a pracovnice ve službách a prodeji (13,7 %). Ženy ve věku nad 65 let byly po specialistkách (23,5 %) zaměstnány na pozicích technických a odborných pracovnic (12,2 %) a pomocných a nequalifikovaných pracovnic (11,6 %).

Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	268 013	9 790	4 117	147 130	6 921	2 578	120 883	2 869	1 539
v tom (%):									
zákonodárci a řídicí pracovníci	5,4	7,3	5,1	6,5	8,6	6,9	4,0	4,3	2,2
specialisté	14,9	16,4	22,1	10,4	12,4	21,3	20,3	26,1	23,5
techničtí a odborní pracovníci	17,4	17,1	13,4	14,5	16,3	14,1	21,0	19,0	12,2
úředníci	5,0	2,7	2,6	2,8	2,1	1,8	7,7	4,1	4,1
pracovníci ve službách a prodeji	13,4	9,9	10,1	8,5	8,3	9,9	19,3	13,7	10,6
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví, rybářství	1,6	1,9	2,2	1,8	2,1	2,6	1,4	1,5	1,4
řemeslníci a opraváři	16,8	14,9	5,5	26,1	20,3	8,1	5,4	1,8	1,0
obsluha strojů a zařízení, montéři	13,1	12,0	4,0	17,7	16,2	5,7	7,6	1,6	1,3
pomocníci a nekvalifikovaní prac.	3,8	4,3	5,5	2,2	2,5	1,8	5,6	8,8	11,6
zaměstnanci v ozbrojených silách nezjištěno	1,1	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	0,3	0,0	-
	7,4	13,5	29,4	7,6	11,2	27,8	7,2	19,0	32,2

Cenné srovnání nabízí vzdělanostní skladba zaměstnaných, jehož věrnost byla při posledním sčítání podpořena vysokou vyšetřeností. Podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnaných v Olomouckém kraji činil 16,9 %. Ve věkové skupině 60–64 let jejich podíl vzrostl na 21,1 % a u zaměstnaných starších 65 let na 30,5 %. Téměř třetinový podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnaných nad 65 let odpovídá charakteru nejčastějších povolání, ekonomických činností i hlavních tříd zaměstnání. Z pohledu pohlaví charakterizoval vysokoškolský titul více muže (35,4 %) než ženy (22,4 %). U zaměstnaných žen ve věku 65 a více let převládalo úplné střední vzdělání s maturitou (28,8 %). Podíl zaměstnaných osob se základním vzděláním (vč. neukončeného) dosáhl v Olomouckém kraji v roce 2011 úrovně 5,8 %. Obdobně jako u nejvyššího stupně vzdělání se zastoupení zaměstnaných osob se základním vzděláním ve vyšším věku zvyšuje, a to především u žen. Zatímco podíl zaměstnaných žen starších 65 let se základním vzděláním (vč. neukončeného) dosáhl 16,6 %, u mužů činil pouze 4,5 %.

Zaměstnaní podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	268 013	9 790	4 117	147 130	6 921	2 578	120 883	2 869	1 539
v tom (%):									
bez vzdělání	0,1	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2	0,1	0,3	0,6
základní vč. neukončeného	5,8	6,6	9,1	4,8	5,3	4,5	6,9	9,8	16,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	39,0	38,5	24,5	45,8	44,6	25,9	30,8	23,7	22,2
úplné střední (s maturitou)	32,9	27,9	27,4	29,0	24,9	26,5	37,6	35,2	28,8
nástavbové a vyšší odborné	4,8	5,1	7,5	3,3	3,7	6,9	6,6	8,7	8,3
vysokoškolské	16,9	21,1	30,5	16,5	20,8	35,4	17,5	21,6	22,4
nezjištěno	0,5	0,6	0,8	0,5	0,6	0,5	0,5	0,7	1,1

Zatímco pro zaměstnané osoby vyššího věku bylo podle výsledků SLDB 2011 charakteristické zvýšené zastoupení osob vyššího vzdělání, pro celkovou populaci seniorů Olomouckého kraje je typické vyšší zastoupení osob nižšího vzdělání.

Nezaměstnanost podle Ministerstva práce a sociálních věcí ČR

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR pravidelně zveřejňuje informaci o počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce. Jedním z údajů jsou i informace o věkovém složení evidovaných nezaměstnaných. Ve struktuře nejstarších nezaměstnaných dochází v posledních letech k určitým změnám. Tyto změny odráží současnou důchodovou reformu s postupným navyšováním věku odchodu do důchodu.

Projevilo se to v navyšování počtu i podílu nezaměstnaných v nejstarších věkových kategoriích. Zatímco před deseti lety (k 31. 12. 2005) byl počet nezaměstnaných ve věku 65 a více let minimální, na konci roku 2014 už můžeme nezaměstnané starší 65 let počítat v desítkách. Celkem bylo evidováno 44 nezaměstnaných starších 65 let a z toho bylo 24 žen. Podobně tomu bylo i v předchozí věkové skupině nezaměstnaných ve věku 60 až 64 let. Před deseti lety se jejich počet pohyboval kolem 400 osob, na konci roku 2014 překročil 1 600 obyvatel kraje. Jejich podíl na celkovém počtu nezaměstnaných vzrostl z 1,0 % na 4,2 %. Naprostou většinu nezaměstnaných v tomto věku tvořili muži (87,0 %).

Neumístění uchazeči o zaměstnání k 31. 12. 2005 až 2014

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Neumístění uchazeči o zaměstnání celkem	36 180	31 187	23 495	23 470	41 092	42 117	38 119	40 342	43 364	38 990
z toho ve věku:										
50–54 let	5 267	4 739	3 783	3 480	5 295	5 360	4 784	4 688	4 883	4 566
55–59 let	3 674	3 573	3 189	3 196	4 871	5 611	4 777	5 271	5 728	5 452
60–64 let	372	415	529	535	845	1 015	539	955	1 429	1 633
65 a více let	7	7	6	10	12	16	22	25	34	44
z toho ve věku (%):										
50–54 let	14,6	15,2	16,1	14,8	12,9	12,7	12,6	11,6	11,3	11,7
55–59 let	10,2	11,5	13,6	13,6	11,9	13,3	12,5	13,1	13,2	14,0
60–64 let	1,0	1,3	2,3	2,3	2,1	2,4	1,4	2,4	3,3	4,2
65 a více let	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
z toho ženy	18 675	16 838	12 785	12 250	18 846	19 904	19 546	19 546	20 386	18 822
z toho ve věku:										
50–54 let	2 996	2 816	2 236	2 014	2 753	2 833	2 431	2 431	2 449	2 302
55–59 let	1 203	1 388	1 315	1 336	1 832	2 324	2 232	2 232	2 642	2 682
60–64 let	30	34	35	43	55	69	95	95	152	213
65 a více let	4	2	6	7	8	10	12	12	14	24

K navyšování podílu nezaměstnaných dochází i v další věkové kategorii u nezaměstnaných ve věku 55 až 59 let. Podíl těchto nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů o práci se postupně zvyšoval na úkor nezaměstnaných ve věku 50 až 54 let. Navyšoval se i podíl žen v této kategorii. Před deseti lety tvořily ženy jednu třetinu z nezaměstnaných ve věku 55 až 59 let (32,7 %), na konci roku 2014 zaujímaly polovinu jejich počtu (49,2 %).

Nezaměstnaní starší 60 let se na celkovém počtu nezaměstnaných v kraji podíleli 4,3 %. Jejich největší podíl byl evidován v okrese Jeseník (5,6 %), naopak nejmenší podíl zaujímali v okrese Přerov (3,9 %).